

ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕಮ್

(ಶ್ರೀ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತಿ ಕೃತ)

(ಅನುವಾದ: ಗಿರಿಧರ್ ಬೋರೆ; email:gboray@gmail.com)

ಶ್ರೀ ಗುರು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ೧೮೩೬ ರಿಂದ ೧೮೬೧ ರವರೆಗೆ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕೇವಲ ಐದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕಮ್ ಎಂಬ ಕೃತಿ ರತ್ನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಪಕರಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಪಂಡಿತಚಾರ್ಯರು 'ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣ' ಎಂಬ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರು. ಮಂತ್ರಾಲಯ ಪ್ರಭುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೇವಲ ಹನ್ನೊಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ ಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಉತ್ತಮ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಭಕ್ತರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವರು. ಶ್ರೀ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕಮ್, ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ ಮಂಜರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಕೇವಲ ಐದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಅನೇಕ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿರುವುದು.

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ಮರಾಮಿ ರಘುರಾಮಮನೇಕರಕ್ಷೋ ಭೀತಸ್ವಭಕ್ತಜನತಾಪರಿಪಾಲನಾಯ |

ಜಾತಂ ಸ್ವತೋ ದಶರಥಾದಿತಿ ಕೃತವೇನ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾಶಿತಮಹಾಮುನಿಶಿಷ್ಯಭಾವಮ್ ||೧||

ಅನುವಾದ: ಅನೇಕ ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಭೀತರಾದ ತನ್ನ ಭಕ್ತರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ತಾನೇ ದಶರಥ ಮಹಾರಾಜನ ಪುತ್ರನಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಅವತರಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ಯಜ್ಞ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕರೆ ತಂದರು. ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರ ಶಿಷ್ಯನಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿತಂತೆ ನಡೆಸಿದನು (ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲ ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಗೆ ಯಾವ ಗುರುಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲ). ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಘು ವಂಶ ಭೂಷಣನಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುವೆನು.

ವಿವರಣೆ: ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣದ ಬಾಲಕಾಂಡದ ಚತುರ್ಥ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಸರ್ವಜ್ಞನಾದರೂ ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಿಂದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು ಈ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೃತವ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ನಡೆಸಿದನು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ

ಪ್ರಾತರ್ಭಜಾಮಿ ಗುರುಸತ್ರವಿರೋಧಿರಕ್ಷೋ ಜಾತಂ ನಿಹತ್ಯ ಕಲಯನ್ ವಿಮಲಾಮಹಲ್ಯಾಮ್ |

ಯಾತಾಂ ಸತೀಸರಣಿಮೀಶಧನುಶ್ಚ ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಸೀತಾಮವಾಪ್ಯ ಪಥಿ ದರ್ಶಿತಭಾರ್ಗವೈಕ್ಯಮ್ ||೨||

ಅನುವಾದ: ಗುರುಗಳ ಯಾಗಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ನಂತರ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಬರುವ ಸಮಯವನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ದೋಷಕಾದ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ನಂತರ ಶಿವ ಧನಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು ಸೀತೆಯನ್ನು ವರಿಸಿ, ನಂತರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪರಶುರಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ ಹೊಂದಿದನು. ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಭಜಿಸುವನು.

ವಿವರಣೆ: ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣದ ಬಾಲಕಾಂಡದ ಎಂಟನೇ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪರಶುರಾಮರು ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿ ಐಕ್ಯ ಹೊಂದಿ ಪುನಃ ಹೊರ ಬಂದು ಮಹೇಂದ್ರ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದು

ಪ್ರಾತರ್ನಮಾಮಿ ಪುರಮಾಪ್ಯ ಪಿತುರ್ನಿದೇಶಾತ್ ಭ್ರಾತುಃಪ್ರದಾಯ ನಿಜರಾಜ್ಯಮರಣ್ಯಮೇತ್ಯ |

ಸೀತಾಮ್ ಸ್ಥಿತಾಮಪಹೃತೇತಿ ಚರನ್ ತದಾಪ್ಯೆ ವಾತಾತ್ಮಜೋಕ್ತಿಸಚಿವೀಕ್ಯತಸೂರ್ಯಸೂನುಮ್ ||೩||

ಅನುವಾದ: ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳಿ ಬರಲು ತಂದೆಯ ಆದೇಶದಂತೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮನಾದ ಭರತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸೀತೆ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಣರ ಜೊತೆ ಕಾಡಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯ ಅಪಹಾರವಾಗಿ, ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರ ಸುಗ್ರೀವ ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ವಾಯುಪುತ್ರನಾದ ಹನುಮಂತನನ್ನು ಶ್ರೀ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಹನುಮಂತನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು (ವಾಲಿದಧೆ ಎಂಬ ಸುಗ್ರೀವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಹನುಮಂತನಿಂದ ತಿಳಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮನು ಆ ಮಾತನ್ನು ನಡಿಸಿಕೊಟ್ಟನು). ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ನಮಿಸುವನು.

ವಿವರಣೆ: ಶ್ರೀ ರಾಮ ಚಾರಿತ್ರ ಮಂಜರಿಯ ಆರನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ರೀವನನ್ನು ಸೂರ್ಯಸೂನು ಅಂದರೆ ಸೂರ್ಯ ಪುತ್ರ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಪ್ರಾತರ್ನಿರಂತರಮಹಮ್ ಮನಸಾರ್ಚಯಾಮಿ ಸೀತಾಸ್ಥಿತಿಂ ದಶಮುಖಸ್ಯ ವನೇ ವಿದಿತ್ವಾ |

ಜ್ಞಾತ್ವಾಚ ಲೌಕಿಕವದಾಪ್ತಮರುತ್ಸುತೇನ ಸೇತುಂ ನಿಬಧ್ಯ ಜಲಧೌ ಹತರಾವಣಾದಿಮ್ ||೪||

ವಿವರಣೆ: ವಾಯುಸುತ ಹನುಮಂತನು ರಾವಣನ ವನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸೀತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ನಂತರ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಸೀತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಲಂಕೆಗೆ ಸಮುದ್ರ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಸೇತುವೆ ದಾಟಿ ಲಂಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾವಣಾದಿ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅರ್ಚಿಸುವನು.

ಪ್ರಾತಃ ಸ್ತವೀಮಿ ದಶಕಂಧರರಾಜ್ಯಮಸ್ಯ ಭ್ರಾತುಃಪ್ರದಾಯ ದಹನೇ ವಿನಿಪಾತ್ಯ ಯಾತಾಮ್ |

ಸೀತಾಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಭರತಾರ್ಪಿತಸರ್ವರಾಜ್ಯ ಪಾತಾರಮಾತ್ಮಶರಣಾಮರಥೇನುರತ್ನಮ್ ||೫||

ಅನುವಾದ: ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಹತ್ತು ಕತ್ತುಗಳ ರಾವಣನ ಅಂತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ನಡಿಸಿದ ಅವನ ತಮ್ಮನಾದ ವಿಭೀಷಣನಿಗೆ ರಾವಣನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸೀತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದು ಭರತನಿಂದ ಅರ್ಪಿತವಾದ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರು ಪಡೆದು ಲೋಕವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದನು. ಅಮರ ಧೇನು ರೂಪದ ಶ್ರೀ ಹರಿಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವೆನು. ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವೆನು

ವಿವರಣೆ: ರಾವಣನನ್ನು ದಶಮುಖ ಅಥವಾ ದಶಾನನ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯುವರು. ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣದ ಯುದ್ಧಾಕಾಂಡದ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಾವಣನನ್ನು ದಶ ಕಂಧರ ಅಂದರೆ ಹತ್ತು ಕತ್ತು ಇರುವವ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವರು. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲೂ ದಶ ಕಂಧರ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಶ್ರೀ ಸಂಗ್ರಹ ರಾಮಾಯಣದ ಉತ್ತರ ಕಾಂಡದ ಎಂಟನೇ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಿಂಪುರುಷ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಹನುಮಂತ ದೇವರು ಮಾಡಿರುವ ಅಪೂರ್ವ ಶ್ರೀ ರಾಮ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಹರಿಯ ಧೇನು ರೂಪವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ರಾಮನನ್ನು ಅಮರ ಧೇನು ರತ್ನಂ ಎಂದು ಸ್ತುತಿಸಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ

ಫಲ ಸ್ತುತಿ

ಶ್ರೀಮಧ್ವಸುಜನೇಂದ್ರೈ ತನ್ಮಧ್ಯಸ್ಥಗುರುಹೃದ್ಧತಃ ರಾಮಃ ಪ್ರೀತೋಸ್ತು ವಾಗ್ರತ್ಯೈಃ ಕರ್ಮಂದಿವಿಭವೋಚಿತ್ಯೈಃ ||

ಸುಜನೇಂದ್ರಕರಾಬ್ಜೋತ್ಕಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತೀರಿತಮ್ ಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಂ ನಿತ್ಯಂ ಪಠನ್ ರಾಮಪ್ರಿಯೋ ಭವೇತ್||

ವಿವರಣೆ: ಮುಕ್ತಿ ಪ್ರದಾಯಕ ಈ ಉತ್ತಮ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸುಜನೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರ ಅಂತರ್ಗತರಾದ ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರ ಹೃದಯಾಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಪ್ರೀತನಾಗಲಿ. ಶ್ರೀ ಸುಜನೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರ ಕರಕಮಲ ಸಂಜಾತ ಶ್ರೀ ಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ ತೀರ್ಥರಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಈ ಪ್ರಭಾತ ಪಂಚಕ ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪಠಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಪ್ರೀತನಾಗುವನು.

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಸುಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಯತಿಕ್ಯತಂ ಶ್ರೀರಾಮಪ್ರಭಾತಪಂಚಕಂ||